

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามการรับรู้ของบุคลากรในหน่วยงานระดับเขต กระทรวงสาธารณสุข มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทำนายแบบตัดขวาง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามการรับรู้ของบุคลากรในหน่วยงานระดับเขต กระทรวงสาธารณสุข โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณระหว่างเดือน มกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือบุคลากรที่เป็นข้าราชการ ปฏิบัติงานในหน่วยงานระดับเขต กระทรวงสาธารณสุข อย่างน้อย 4 ปี จำนวน 12 แห่ง จำนวน 1,360 คน

ซึ่งมีการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากรในกรณีที่ไม่ทราบประชากรแน่นอน (Daniel, 1987p.126 อ้างถึงใน ชูเกียรติ วิวัฒนวงศ์เกษม, 2537) เพื่อคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 \cdot N \sigma^2}{Z_{\alpha/2}^2 \cdot \sigma^2 + N d^2}$$

n คือ ขนาดของตัวอย่าง

Z คือ ค่าสถิติมาตรฐานได้คงปกติโดยกำหนดระดับนัยสำคัญ

(α) = 0.05 แบบสองทางจะได้ค่า 1.96

- σ^2 คือ ค่าความแปรปรวนของประชากร ซึ่งไม่ทราบค่าจึงใช้ค่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ :กรณีศึกษา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พรทิพย์ ชมเดช (2548) มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำเร็จของกรมควบคุมโรค ในการนำระบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการมาใช้ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.461
- d คือ ความคลาดเคลื่อนสมมุติ ผู้วิจัยกำหนดให้ไม่เกิน 1.5% ของค่าเฉลี่ยด้านที่นำค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาคำนวณซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.14 ดังนั้นค่าความคลาดเคลื่อนจึงมีค่าเท่ากับ

$$\frac{3.14 \times 1.5}{100} = 0.0471$$

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{(1.96)^2 (1,360) (0.461)^2}{(1.96)^2 (0.461)^2 + 1,360 (0.0471)^2}$$

$$n = 289.644 = 290$$

ดังนั้นในการวิเคราะห์ใช้ขนาดตัวอย่าง 290 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Sampling) โดย

1. จัดทำบัญชีรายชื่อบุคลากรที่เป็นข้าราชการในหน่วยงานระดับเขต 12 เขต โดยเรียงลำดับตามจำนวนข้าราชการที่อยู่ในหน่วยงาน ที่มีจำนวนมากที่สุดไปถึงจำนวนน้อยสุด จำนวนข้าราชการของหน่วยงานระดับเขตทั้ง 12 หน่วยงาน มีจำนวน 1,360 คน และหลังจากที่จัดลำดับเสร็จแล้ว ได้เลือกสุ่มข้าราชการจำนวน 290 คน เพื่อเป็นตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
2. เมื่อได้บัญชีรายชื่อบุคลากรในหน่วยงานระดับเขตทั้ง 12 หน่วยงานแล้ว จึงคำนวณหาค่า I (sampling Interval) คือ ช่วงที่จะใช้ในการสุ่มของตัวอย่างจำนวนบุคลากรในแต่ละหน่วยงาน ซึ่งสามารถคำนวณโดยใช้สูตร

$$\begin{aligned}\text{ช่วงในการสุ่ม} &= \frac{N}{n} \\ &= \frac{1,360}{290}\end{aligned}$$

ดังนั้น ช่วงในการสุ่มซ้ำรายการเท่ากับ 4

3. สุ่มประชากรเริ่มต้น (Random start : R) โดยการทาสลากหมายเลขให้เท่ากับช่วงที่จะใช้ในการสุ่มของประชากรตัวอย่าง แล้วหยิบสลาก 1 ครั้ง ได้หมายเลข R (R=2) ซึ่ง 2 จะเป็นตัวอย่างคนแรกที่เริ่มเป็นตัวอย่างและตัวอย่างในลำดับต่อไปคือตัวอย่างในหน่วยที่ R+1, R+2!.....R+(n-1)! ดังนั้นจะได้ประชากรในศูนย์อนามัยในลำดับที่ 2, 6, 10 14..... ทำอย่างนี้จนครบทั้ง 290 ตัวอย่าง

จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 290 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างให้มีสัดส่วนเท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ขนาดตัวอย่างและจำนวนหน่วยงานระดับศูนย์เขต

ศูนย์อนามัย	จำนวนประชากรทั้งหมด	จำนวนประชากรตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย
หน่วยงานที่ 1	103	22
หน่วยงานที่ 2	68	15
หน่วยงานที่ 3	82	17
หน่วยงานที่ 4	148	32
หน่วยงานที่ 5	100	21
หน่วยงานที่ 6	163	35
หน่วยงานที่ 7	97	21
หน่วยงานที่ 8	165	35
หน่วยงานที่ 9	66	14
หน่วยงานที่ 10	147	31
หน่วยงานที่ 11	88	19
หน่วยงานที่ 12	133	28
รวม	1,360	290

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนงานวิจัย เอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพัฒนาขึ้นตามกระบวนการสร้างเครื่องมือวิจัย (บุญธรรม กิจปรีดาสุทธิ, 2549) ซึ่งแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คำถามเป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความให้สมบูรณ์ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ กลุ่ม/ ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน คณะทำงานคุณภาพการบริหารภาครัฐ การฝึกอบรม จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารภาครัฐ ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วมของบุคลากร ทักษะบุคลากร และค่านิยมร่วมองค์การ เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความคิดเห็นด้านบวก ความคิดเห็นแบบมาตรวัดเจตคติแบบลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 40 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การรับรู้ในการประเมินตนเอง ต่อระดับความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ แบบมาตรวัดเจตคติ แบบลิเคอร์ท (Likert Scale) มี 5 คำตอบ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 23 ข้อ

การหาคุณภาพการศึกษาคครั้งนี้ ประกอบด้วย การหาความตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาค่าความตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจแก้ไข หาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ทำการตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถามตามเนื้อหา การใช้ภาษา และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบ และสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิ

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับบุคลากรที่เป็นข้าราชการ ในกระทรวงสาธารณสุขกลุ่มหนึ่ง จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าดังนี้ กลยุทธ์องค์การ 0.86 ,โครงสร้างองค์การ 0.82, ระบบงาน 0.75, รูปแบบการบริหาร 0.96 , การมีส่วนร่วม 0.93, ทักษะบุคลากร 0.88, ค่านิยมร่วมองค์การ 0.8

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเสนอขอสอบจริยธรรมการวิจัย ต่อ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้ดำเนินการวิจัยเก็บข้อมูลวิจัย วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2554 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 จัดเตรียมเครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร

ประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วม ทักษะบุคลากร ค่านิยมร่วมองค์การ และการรับรู้ความสำเร็จการบริหารจัดการภาครัฐใน หน่วยงานระดับเขต ข้อมูลสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมวิจัย และใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ตาม จำนวนบุคลากรตัวอย่าง

1.2 ทำหนังสือจากภาควิชาพื้นฐานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาถึงผู้อำนวยการหน่วยงานระดับเขต กระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 12 หน่วยงาน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ติดต่อประสานงานกับฝ่ายอำนวยการแต่ละหน่วยงาน เพื่อช่วยในการ ประสานงาน กำกับติดตาม ในการจัดเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

2. ขั้นตอนการ

2.1 ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้ฝ่ายอำนวยการ และประสานงานในหน่วยงาน ระดับเขต ทั้ง 12 หน่วยงาน เพื่อจัดส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานทั้ง 12 หน่วยงาน

2.2 ประสานงานฝ่ายอำนวยการของหน่วยงานระดับเขตทั้ง 12 หน่วยงาน ดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

2.3 หลังจากส่งแบบสอบถามประมาณ 3 สัปดาห์ ประสานงานกับฝ่ายอำนวยการ หรือผู้รับผิดชอบ เพื่อติดตามแบบสอบถามที่ตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง พร้อมรับทราบปัญหา อุปสรรคในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบ สอบถามที่ได้รับกลับมา หากพบว่าแบบสอบถามสูญหาย หรือไม่เพียงพอ จะส่งแบบสอบถามใหม่

2.4 โทรศัพท์ประสานกับฝ่ายอำนวยการ เพื่อติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับ กลับมาเป็นระยะ ๆ รวมทั้งประสานขอข้อมูลเพิ่มเติมในกรณีที่ต้องการตอบข้อมูลในแบบสอบถามไม่ ครบถ้วนสมบูรณ์ จนได้รับแบบสอบถามครบทุกแห่ง

การจัดการข้อมูล

1. ในการจัดการข้อมูล หรือแปลค่าความหมายคะแนนในการประเมินชุดแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ลักษณะแบบสอบถาม 5 ระดับ วัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การรับรู้ปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วมของบุคลากร ค่านิยมร่วมองค์การ และความสำเร็จ การพัฒนาคุณภาพการจัดการภาครัฐ มีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนัก ของคำตอบ ดังนี้

		คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
1 หมายถึง	น้อยที่สุด	1	5
2 หมายถึง	น้อย	2	4
3 หมายถึง	ปานกลาง	3	3
4 หมายถึง	มาก	4	2
5 หมายถึง	มากที่สุด	5	1

2. เกณฑ์การแปลค่าแบบสอบถาม ปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วมของบุคลากร ทักษะบุคลากร และ ค่านิยมร่วมองค์การ ในการวิเคราะห์แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 ระดับ โดยใช้วิธีการนำคะแนน มาแบ่งตามเกณฑ์ที่กำหนด (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2553, หน้า 207-208) ได้ดังนี้

ระดับมาก	ได้ร้อยละของคะแนนเต็ม ตั้งแต่ ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ระดับปานกลาง	ได้ร้อยละของคะแนนเต็ม ระหว่าง ร้อยละ 60 - 79
ระดับน้อย	ได้ร้อยละของคะแนนเต็ม น้อยกว่า ร้อยละ 60

เกณฑ์การแปลค่าแบบสอบถาม เกณฑ์การแปลค่าแบบสอบถามในหัวข้อ

ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามการรับรู้ของบุคลากรในหน่วยงาน ระดับเขต มิติที่ 4 มิติ มิติด้านพัฒนาองค์การ ประกอบด้วย ด้านการดำเนินงานจัดทำข้อมูลตาม ประเด็นยุทธศาสตร์ให้มีความครอบคลุม ถูกต้อง และทันสมัย ด้านการรายงานข้อมูลแผน/ผลการ ดำเนินงานตามตัวชี้วัดสำคัญของกรมอนามัย ด้านผลสัมฤทธิ์ของการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ด้านการให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามแผนการปรับปรุงระบบการเรียนรู้ความต้องการและ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาขีด สมรรถนะตามแผนพัฒนาขีดสมรรถนะของบุคลากร หรือแผนพัฒนานักวิชาการ ด้านการให้ความ

ร่วมมือในการดำเนินการตามแผนพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการที่สร้างคุณค่า/กระบวนการการสนับสนุน ตาม โดยใช้วิธีการนำคะแนนมาแบ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดเช่นเดียวกับปัจจัยทางการบริหาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาการปฏิบัติราชการ การเป็นคณะทำงานคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วม ทักษะบุคลากร และค่านิยมร่วมองค์การ

ส่วนที่ 3 ระดับความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามการรับรู้ของบุคลากร ในมิติตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ มิติที่ 4 มิติการพัฒนาองค์การ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วย กลยุทธ์องค์การ โครงสร้างองค์การ ระบบงาน รูปแบบการบริหาร การมีส่วนร่วม ทักษะบุคลากร และค่านิยมร่วมองค์การ กับตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุ (Multiple linear regression)

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อพิจารณารายละเอียดวิทยานิพนธ์ ในประเด็นที่เกี่ยวกับการเคารพในศักดิ์ และสิทธิของมนุษย์ ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย วิธีการที่เหมาะสมในการได้รับความยินยอมจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งการปกป้องสิทธิประโยชน์ และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และการดำเนินการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัยไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิต หรือไม่มีชีวิต เมื่อคณะกรรมการจริยธรรม มี

มติเห็นชอบรับรองแล้ว ผู้วิจัยทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และขอความยินยอมการเข้าร่วมการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงให้ทราบสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ และข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะนำเสนอโดยภาพรวม

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University